

VÝROČNÁ SPRÁVA

annual report

2023

Obsah

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA INŠTITÚTU SGI	3
ĽUDIA V SGI	5
Interní pracovníci.....	5
Externí spolupracovníci.....	6
PARTNERI A SLUŽBY	8
PROJEKTY	9
PUBLIKÁCIE	21
KONFERENCIE, SEMINÁRE A WORKSHOPY	21
MEDIÁLNE VÝSTUPY	22
FINANČNÁ SPRÁVA	24

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA INŠTITÚTU SGI

Právna forma: občianske združenie, registrované MV SR dňa 17. 10. 2001 pod číslom VVS/1 - 900/90-19104.

Inštitút SGI je nezisková, mimovládna organizácia (ďalej aj ako „MNO“), ktorá sa neviaže na žiadnu ideológiu ani politickú stranu. **Cieľom Inštitútu SGI je demokratická, otvorená a kvalitne spravovaná spoločnosť založená na spolupráci a sebareflexii, umožňujúca slobodné naplňovanie potenciálu každého človeka.** Inštitút SGI vznikol v októbri 2001 s podporou INEKO - Stredoeurópskeho inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy, aby na seba sústredil a rozšíril dovedajšie aktivity zamerané na reformy správy vecí verejných. Analýzy a návrhy chce Inštitút SGI predkladať nielen odborníkom a pracovníkom štátnej správy a samospráv, ale prostredníctvom médií aj verejnosti.

Aktivity Inštitútu SGI:

- vypracovanie analýz existujúcich a pripravovaných verejných politík,
- výskum v rôznych oblastiach verejnej politiky,
- predkladanie odborných riešení založených na výskumných dôkazoch,
- ponúkание riešení cez kvalitné vedecké výstupy (články, odborné publikácie, policy papers),
- poskytovanie konzultácií a iných vzdelávacích aktivít pre verejnú správu a iné subjekty,
- zvyšovanie povedomia o odborných a evidence-based riešeniach (semináre, konferencie, workshopy),
- komunikácia smerom k zainteresovaným stranám za účelom presadenia odborných riešení založených na výskumných dôkazoch,
- podnecovanie verejného sektora k aktívnej komunikácii s občanmi,
- podnecovanie občanov k vyššej aktivite a k snahe získavať čo najviac informácií,
- informovanie laickej verejnosti cez mediálne výstupy,
- sieťovanie s inými MNO a kľúčovými zainteresovanými stranami.

Znenie stanov, zoznam členov valného zhromaždenia a zoznam členov správnej rady sú prístupné na webových stránkach <http://www.governance.sk/stanovy/>,
<https://www.governance.sk/valne-zhromazdenie/> a
<http://www.governance.sk/spravna-rada/>.

L'UDIA V SGI

Interní pracovníci

Veronika Prachárová
riaditeľka, výskumníčka

Pavol Lacko
projektový manažér

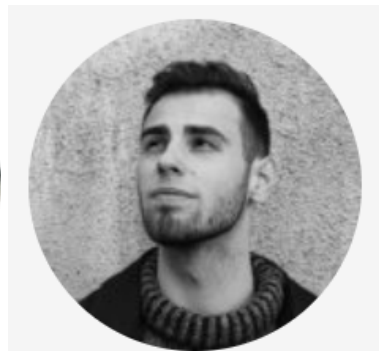
**Veronika
Hincová Frankovská**
PR manažérka

Martin Neupauer
finančný manažér

Pavla Rachelová
office manažérka

Pavol Valík
analytik

Externí spolupracovníci

Ivan Gaža, Katarína Staroňová, Martina Kubánová, Lucia Žatkuliaková, Dominik Jursa, Zuzana Polačková, Barbora Messová, Michal Džadoň, Martin Hains, Danka Kubínyová, Monika Miřová, Michal Sivák, Ľudmila Stašáková, Barbora Peregrim, Ivan Homola, Peter Takács, Katarína Biačková, Timotej Kováčik, Stanislav Baluch, Kamila Kvasnicová

PARTNERI A SLUŽBY

Active Citizens Fund – Slovakia

Aktuality.sk

British Embassy in Bratislava

Curaprox

Demagog.cz

Demagog.org.pl

Denník N

Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského

Férová nadácia O₂

Fond pre transparentné Slovensko Nadácie Pontis

Fusakle

Google

Holandská ambasáda v Bratislave

IT2Core

Klub Úradníkov dobrej vôle

Kompot

LEAF

Liga za ľudské práva

Lunadio

Meta

Nadácia Eset

Nadácia hlavného mesta SR Bratislava

Nadačný fond Telekom

o.z. eduRoma – Roma education Project

O₂

Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová

Space Up

Stredoeurópsky inštitút pre výskum práce

University of South-Eastern Norway

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Úrad vlády Slovenskej republiky

Verejná ochrankyňa práv

Websupport

www.dobrakrajina.sk

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

PROJEKTY

DEJEPISNÉ VÍDANKY

Donor: Nadácia Pontis

TÍM: Veronika Jursová Prachárová, Martin Neupauer

Cieľom projektu je vytvoriť video-metodické pomôcky pre učiteľov: „DEJEPISNÉ VÍDANKY“. Učiteľia žiakom základných a stredných škôl cez príbehy konkrétnych historických postáv priblížia dejinné súvislosti v 20. storočí. Za pomôckou sú historici SAV, filmár i učiteľia. Vzniknú 3 krátke dvojdielne dokumentárne filmy, ktorých úlohou bude iniciovať diskusiu v triede. Projekt reflektuje problém s dejepisnými učebnicami a metodickými materiálmi a pomôckami – vrátane krátkych filmov. Video a metodika zároveň vzdelajú učiteľov v inovatívnych postupoch, ako vysvetľovať dejiny. Dejepisné vídanky budeme zasielať priamo na školy. Zároveň v rámci projektu vznikne webová stránka, kde budú voľne dostupné.

DEMAGOG.SK A VOĽBY

Donor: Férová Nadácia O2

TÍM: Veronika Hincová Frankovská, Veronika Jursová Prachárová, Pavol Lacko

Najväčšou výzvou pre fact-checkingový projekt Demagog.sk v roku 2023 sú predčasné parlamentné voľby v septembri 2023. V mesiacoch predchádzajúcich voľbám sa preto budeme venovať nielen factchecku diskusných relácií, kampaní a predvolebných diskusií, ktoré sú stále dôležitým sledovaným nástrojom. Chceme sa zamerať aj na monitoring dezinformácií, ktoré používajú politickí aktéri v záujme získania čo najviac hlasov, pretože túto praktiku a s ňou spojené znižovanie dôvery v inštitúcie a štát považujeme za nebezpečné pre demokraciu.

Počas tohto projektu sme v roku 2023 overili viac ako 400 výrokov politikov. Na overení jedného výroku pracuje vždy stážista – dobrovoľník, kontroluje ho junior analytik a je zodpovedný za jeho výslednú podobu, tú ešte upravuje senior analytik.

Počas predvolebnej kampane sme overovali aj vyjadrenia politikov v médiách a na sociálnych sieťach, k čomu je potrebný aj ich monitoring a vyberanie spravodajsky zaujímavých výrokov. Výstupy z factchecku budeme ďalej spracovávať do statusov na sociálne siete, článkov pre médiá alebo iných foriem, aby sme zasiahli čo najširšie publikum.

ÚRADNÍCKY ČIN ROKA

TÍM: Veronika Jursová Prachárová, Veronika Hincová Frankovská, Pavol Lacko

Spoluorganizátor: Klub úradníkov dobrej vôle

Partneri ocenenia: Prezidentka SR, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, Úrad vlády Slovenskej republiky, Nadačný fond Telekom, Kingdom of Netherlands, Websupport, Kompot, Férová Nadácia O2, Aktuality

Spolu s Klubom úradníkov dobrej vôle sme sa rozhodli oceniť inovatívne prístupy na úradoch, ktoré si zaslúžia pozornosť a mohli by byť vzorom. Chceme tým povzbudiť aktívnych úradníkov a ukázať verejnosti, aká dôležitá je kvalita ich práce.

Kritériá ocenenia:

1. Myslia na používateľov verejných služieb, ich komfort a záujmy

Úrady a úradníci by mali v prvom rade pomáhať občanom. Verejné služby majú byť užitočné, jednoduché a šité na potreby ich užívateľov.

2. Dosahujú výsledky

Najväčší prínos majú pre občanov hmatateľné výsledky. Je preto dôležité dávať si konkrétne ciele. Môže to byť vyššia kvalita životného prostredia, rýchlejšie vybavenie pozemkových

úprav či lepšia dostupnosť sociálnych služieb. Zmyslom je naplňať verejný záujem čo najúčinnejšie.

3. Vznikli a fungujú na princípoch otvorenosti a spolupráce

Svet sa rýchlo mení, stáva sa komplikovanejší a prepojenejší. V takomto prostredí je kľúčová spolupráca – úradníkov, firiem, odborníkov aj širšej verejnosti. Väčším zapojením občanov, firiem, škôl či tretieho sektora štát zvyšuje svoju dôveryhodnosť a získava nové znalosti. Lepšia spolupráca úradníkov navzájom zasa uľahčuje riešenie zložitých problémov, akými sú dôsledky klimatických zmien, zvyšovanie životnej úrovne či boj so sociálnym vylúčením.

4. Reagujú na vývoj v spoločnosti a vo svete, sú inovatívne a moderné

Technologické a spoločenské zmeny kladú na prácu úradníkov čoraz väčšie nároky. Verejnosť ich však často vníma ako tých, ktorí sa o zmenách a trendoch dozvedajú medzi poslednými.

PRESADZUJEME VYLEPŠENIE MAJETKOVÝCH PRIZNANÍ

TÍM: Veronika Jursová Prachárová, Marianna Lentiev

Oslovujeme zástupcov politických strán, aby do svojich programov zahrnuli vylepšenie majetkových priznaní - aby boli skutočne efektívnym nástrojom na kontrolu verejných činiteľov.

Strana Demokrati súhlasila s našimi návrhmi, oslovili aj Branislava Vanča z Progresívneho Slovenska, s ktorým sme sa stretli. Obrátíme sa aj na ostatné politické strany a dúfame, že čo najviac z nich si túto tému osvojí.

ODKAZ PRE STAROSTU

Donori: individuálni donori cez darcovský portál www.dobrakrajina.sk, www.darujme.sk,

Projektový manažér: Barbora Peregrim, Pavla Rachelová

Obdobie realizácie projektu: 2010 – súčasnosť

Portál Odkazprestarostu.sk búra bariéry v komunikácii medzi občanom a jeho samosprávou. Každý rok prostredníctvom portálu pošlú užívatelia tisíce podnetov, ktorými upozorňujú na nedostatky vo verejnom priestore. Nahlasovanie podnetu je veľmi jednoduché. Užívateľ môže svoj problém samospráve poslať prostredníctvom formulára na webovej stránke projektu, alebo pomocou mobilnej aplikácie. Odkazprestarostu.sk podnet zverejní a doručí zodpovednej samospráve. Celá komunikácia samosprávy prebieha verejne. Občania tak majú možnosť nie len samosprávu kontrolovať, ale zároveň získať prehľad o kompetenciách a práci miestnych úradov.

DEMAGOG.SK

Donori: Nadácia Eset, individuálni donori cez darcovský portál www.darujme.sk, Európska komisia prostredníctvom projektu CEDMO, Meta prostredníctvom partnerstva s Demagog.cz

TÍM: Veronika Hincová Frankovská, Pavol Lacko, Veronika Jursová Prachárová, Pavol Valík

Externí spolupracovníci: Tobiáš Janko, Stanislav Baluch, Kamila Kvasnicová, Timotej Kováčik

Obdobie realizácie projektu: 2010 – súčasnosť

Cieľom projektu Demagog.SK je kontrola tvrdení politikov či iných verejne činných osôb a vnášanie faktov do spoločenskej diskusie. Cez overovanie tvrdení v ich vystúpeniach upozorňujeme na faktické prešľapy, ktorých sa dopúšťajú pri argumentácii. V roku 2023 sme získali medzinárodnú certifikáciu siete fact-checkerov IFCN a sústredili sme sa naďalej na vyvracanie šíriacich sa dezinformácií najmä v súvislosti s vojnou na Ukrajine, vrátane overovania faktov na sociálnych sieťach Facebook a Instagram v spolupráci s Demagog.cz pred voľbami do parlamentu v septembri 2023.

DEMAGOG.SK: REGIONÁLNA SPOLUPRÁCA V OBLASTI FACT-CHECKINGU

Donor: Google

TÍM: Veronika Hincová Frankovská, Veronika Jursová Prachárová, Pavol Valík, Pavol Lacko

Trvanie projektu: Január 2023 – júl 2025

Cieľom projektu je podpora spolupráce medzi iniciatívami Demagog.sk, Demagog.cz a Demagog.pl.org. Tieto projekty majú podobnú značku, keďže vznikli ako šírenie know-how a expertízy slovenského fact-checku Demagog.sk, neskôr sa však každý z nich vyvíjal a rástol vlastnou cestou. Podpora od spoločnosti Google nám dáva priestor sústrediť sa opäť na kooperáciu, inšpiráciu a učenie sa navzájom.

Projekt sa zameriava na:

- Regionálnu koordináciu a vytváranie ekosystému na kontrolu faktov.
- Posilnenie dosahu a komunikácie, budovanie odolnosti komunity a zvýšenie povedomia o dezinformáciách a rozdeľujúcich naratívoch najmä pre tých, ktorí sú voči nim najzraniteľnejší.
- Technické riešenia na podporu overovania faktov v slovansky hovoriacich krajinách – najmä riešenia s podporou AI na detekciu a boj proti falošnému obsahu v češtine, slovenčine a poľštine

Súčasťou projektu je aj nahrávanie podcastu Demagóg.sk: Nezablúďte v bludoch, ktorý vydávame v spolupráci s Aktuality.sk.

KONFERENCIE, SEMINÁRE A WORKSHOPY

- Odovzdávanie ocenenia Úradnícky čin roka 2022, 22. júna 2023
- Odovzdávanie ocenenia Zlaté vedro najlepším samosprávam, 19. 10. 2023

MEDIÁLNE VÝSTUPY

DÁTUM	ZDROJ	TYP MÉDIA	NÁZOV
23/06/2023	TASR	tlačová agentúra	Ocenenie Úradnícky čin roka získal vzdelávací tím NBS
2/06/2023	eduworl	online	Demagog.sk: Už 6 rokov kontroluje či politici hovoria pravdu
26/06/2023	Živé.sk	online	Slovenský Facebook a Instagram konečne dostávajú nových fact-checkerov. Pomohli Česi
26/06/2023	Denník N	online	Projekt Demagog.cz bude odhaľovať nepravdy aj na slovenskom Facebooku a Instagrame.
04/07/2023	Živé.sk	online	Slovenskému FB pribudne ešte jeden fact-checker. Svoj program rozširuje aj AFP
04/07/2023	medialne.trend.sk	online	Meta spúšťa na Slovensku kampaň na rozpoznanie falošných správ na Facebooku a Instagrame
29/07/2023	Infosecurity.sk	podcast	Nepravdivé informácie nemôžu byť vždy označované za klamstvo. Hlavným predpokladom je úmysel
8/09/2023	Denník N	online	Ako spoznať populistu a ako si vo voľbách vybrať zodpovedne (návod pre prvovoličov)
3/10/2023	WIRED	online	Slovakia's Election Deepfakes Show AI Is a Danger to Democracy
7/10/2023	The Times	print	Was Slovakia election the first swung by deepfakes?
17/10/2023	Infosecurity.sk	online	Deepfake videá zasiahli do slovenských volieb. V budúcnosti môžu zahliť informačný priestor
19/10/2023	Obecné noviny	print	Ocenenie Zlaté vedro za riešenie podnetov od občanov získali Trnava a Malacky
19/10/2023	Púchovské noviny	online	Ocenenie Zlaté vedro získal Púchov už šiestykrát
25/10/2023	medialne.trend.sk	online	Týždeň mediálnej a informačnej gramotnosti sa zameriava na digitálny priestor
28/11/2023	TV Markíza	TV	Rezort kultúry ohlásil výzvu na rozpoznanie hoaxov. Žiadatelia doteraz nedostali žiadne rozhodnutie
30/11/2023	TV Markíza	TV	Šimkovičová presunula peniaze určené na boj proti dezinformáciám na opravu strechy. Odborníci majú obavy

9/12/2023	TASR	tlačová agentúra	Šimkovičová: Zrušenie dezinformačného dotačného programu bolo správne
19/12/2023	sme.sk	online	Šimkovičová dala preveriť dotačný program boja proti dezinformáciám
21/12/2023	Interez	online	Šimkovičová stopla boj proti hoaxom, spomína progresívne mimovládky: Nezaprela v sebe dušu konšpirátorky, reaguje Hipš

FINANČNÁ SPRÁVA

Donor	Projekt	Náklady (EUR)	Podiel nákladov
Príspevky 2% z daní z príjmu	2% z daní z príjmu	433	0,26%
Nadácia ESET	Demagóg.sk	5000	2,99%
Európska komisia (v spolupráci s Demagog.cz)	Demagóg.sk	16254,5	9,73%
Meta (v spolupráci s Demagog.cz)	Demagóg.sk	5251	3,14%
Google	Demagóg.sk - Regionálna spolupráca v oblasti fact-checkingu	47726	28,55%
Poynter Institute for Media Studies	Demagóg.sk	4443	2,66%
Férová nadácia O2	Demagóg.sk a voľby	10000	5,98%
Rádio Expres	Demagóg.sk	1350	0,81%
Rada pre mediálne služby	Demagóg.sk	5650	3,38%
Férová nadácia O2	Úradnícky čin roka	5000	2,99%
Nadácia Pontis (Nadačný fond Telekom)	Úradnícky čin roka	5000	2,99%
Zastúpenie Európskej komisie	Úradnícky čin roka	1000	0,60%
Nadácia Pontis – Fond pre transparentné Slovensko	Podpora strategického rozvoja organizácie	8581	5,13%
Nadácia Pontis (SK-NIC)	Dejepisné vídanky	9988	5,98%
Odkaz pre starostu (podnikateľská činnosť)	Odkaz pre starostu	34226	20,48%
Tesco	Odkaz pre starostu	500	0,30%
Prijaté príspevky fyzických osôb		3000	1,79%
Rezerva		2435	1,46%
Iné		1300	0,78%
	Celkový súčet	167,138	100.00%